EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 31.3.2026
COM(2026) 142 final

VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

over de uitvoering van artikel 29 van Verordening (EU) 2018/848 van het Europees Parlement en de Raad inzake de biologische productie en de etikettering van biologische producten, over de aanwezigheid van producten en stoffen die krachtens artikel 9, lid 3, eerste alinea, van Verordening (EU) 2018/848 niet voor gebruik in de biologische productie zijn toegelaten en over de beoordeling van de in artikel 29, lid 5, bedoelde nationale voorschriften

{SWD(2026) 95 final}

VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

over de uitvoering van artikel 29 van Verordening (EU) 2018/848 van het Europees Parlement en de Raad inzake de biologische productie en de etikettering van biologische producten, over de aanwezigheid van producten en stoffen die krachtens artikel 9, lid 3, eerste alinea, van Verordening (EU) 2018/848 niet voor gebruik in de biologische productie zijn toegelaten en over de beoordeling van de in artikel 29, lid 5, bedoelde nationale voorschriften

Afkorting	Toelichting
BA(’s)	bevoegde autoriteit(en)
CA(’s)	controleautoriteit(en)
CO(’s)	controleorgaan/(organen)
DL	Derde land
EFSA	Europese Autoriteit voor voedselveiligheid
EU	Europese Unie
LOD	aantoonbaarheidsgrens
LOQ (limit of quantification)	bepaalbaarheidsgrens
MO	meetonzekerheid
MRL	maximumresidugehalte (maximum residue level)
OFIS	Informatiesysteem over biologische landbouw (Organic Farming Information System)
VF	verwerkingsfactor

I. INLEIDING

Biologische landbouw is een essentieel onderdeel van het gemeenschappelijk landbouwbeleid van de EU. Het aandeel biologisch bebouwde grond is gestaag toegenomen tot momenteel 11 % en consumenten kopen steeds meer biologische levensmiddelen, die te herkennen zijn aan een EU-logo. De productie en etikettering van biologische producten zijn geregeld bij Verordening (EU) 2018/848 van het Europees Parlement en de Raad[1] (hierna “de verordening biologische productie” genoemd), die sinds januari 2022 van toepassing is, en bij de gedelegeerde en uitvoeringsverordeningen die op basis daarvan zijn vastgesteld en waarin de nadere regels voor biologische productie zijn vastgesteld.

[1] Verordening (EU) 2018/848 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 inzake de biologische productie en de etikettering van biologische producten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 834/2007 van de Raad (PB L 150 van 14.6.2018, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/848/2025-03-25).

Overeenkomstig artikel 29, lid 4, van de verordening biologische productie moet de Commissie "uiterlijk op 31 december 2025 bij het Europees Parlement en de Raad een verslag indienen over de uitvoering van de maatregelen die zijn genomen in geval van de aanwezigheid van producten en stoffen die niet voor gebruik in de biologische productie zijn toegelaten, en over de beoordeling van de in artikel 29, lid 5, van de verordening biologische productie bedoelde nationale voorschriften. Dat verslag kan zo nodig worden vergezeld van een wetgevingsvoorstel dat tot verdere harmonisering strekt."

Biologische en omschakelingsproducten zijn onderworpen aan specifieke voorschriften, met name wat betreft de werkzame stoffen die voor gebruik in de biologische productie zijn toegelaten, zoals vastgesteld in bijlage I bij Uitvoeringsverordening (EU) 2021/1165 van de Commissie[2], terwijl de aanwezigheid in enig stadium van de toeleveringsketen van residuen van producten of stoffen die niet voor gebruik in de biologische productie zijn toegelaten naar behoren moet worden onderzocht om de integriteit van biologische producten te waarborgen.

Om de veiligheid van de consument te waarborgen, zijn bovendien de residuen van bestrijdingsmiddelen in levensmiddelen en diervoeders en de officiële controles geregeld bij de Verordeningen (EG) nr. 396/2005[3] en (EU) 2017/625[4] van het Europees Parlement en de Raad. Deze bepalingen zijn ook van toepassing op biologische producten.

Elk jaar publiceert de EFSA de resultaten over de aanwezigheid van residuen in levensmiddelen, met inbegrip van biologische producten[5]. In 2023 bevatte 80 % van de 7 074 als biologisch geëtiketteerde monsters geen kwantificeerbare residuen, bevatte 19 % residuen onder of gelijk aan het MRL (waarvan 94,6 % stoffen op basis van koper) en bevatte slechts 0,9 % van de monsters residuen boven het MRL.

---

[2] Uitvoeringsverordening (EU) 2021/1165 van de Commissie van 15 juli 2021 betreffende de toelating van bepaalde producten en stoffen voor gebruik in de biologische productie en de opstelling van de lijsten van die producten en stoffen (PB L 253 van 16.7.2021, blz. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/1165/oj).

[3] Verordening (EG) nr. 396/2005 van het Europees Parlement en de Raad van 23 februari 2005 tot vaststelling van maximumgehalten aan bestrijdingsmiddelenresiduen in of op levensmiddelen en diervoeders van plantaardige en dierlijke oorsprong en houdende wijziging van Richtlijn 91/414/EEG van de Raad (PB L 70 van 16.3.2005, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2005/396/oj).

[4] Verordening (EU) 2017/625 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2017 betreffende officiële controles en andere officiële activiteiten die worden uitgevoerd om de toepassing van de levensmiddelen- en diervoederwetgeving en van de voorschriften inzake diergezondheid, dierenwelzijn, plantgezondheid en gewasbeschermingsmiddelen te waarborgen, tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 999/2001, (EG) nr. 396/2005, (EG) nr. 1069/2009, (EG) nr. 1107/2009, (EU) nr. 1151/2012, (EU) nr. 652/2014, (EU) 2016/429 en (EU) 2016/2031 van het Europees Parlement en de Raad, de Verordeningen (EG) nr. 1/2005 en (EG) nr. 1099/2009 van de Raad en de Richtlijnen 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG en 2008/120/EG van de Raad, en tot intrekking van de Verordeningen (EG) nr. 854/2004 en (EG) nr. 882/2004 van het Europees Parlement en de Raad, de Richtlijnen 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG en 97/78/EG van de Raad en Besluit 92/438/EEG van de Raad (verordening officiële controles) (PB L 95 van 7.4.2017, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/625/oj).

[5] Het EU-verslag van 2023 over residuen van bestrijdingsmiddelen in levensmiddelen, https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/9398.

Dit verslag van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad bouwt enerzijds voort op de verontreinigingsverslagen die de lidstaten de afgelopen drie jaar hebben ingediend[6] over hun officiële onderzoeken naar verontreiniging van biologische en omschakelingsproducten en anderzijds op de conclusies van een specifieke studie van de EFSA over 21 stoffen die niet voor gebruik in de biologische productie zijn toegelaten en waarvan in 2021 en 2022 in het OFIS werd gemeld dat zij het vaakst in biologische producten voorkomen[7]. Voor elke stof heeft de EFSA relevante informatie onderzocht om de mogelijke bronnen van verontreiniging te identificeren, zoals bodemresiduen, irrigatiewater, overwaaiing van sproeiwater bij conventionele landbouw, biociden en andere. De studie biedt wetenschappelijke achtergrondinformatie die nuttig is om inzicht te krijgen in de mogelijke oorzaken en bronnen van deze stoffen wanneer zij aanwezig zijn in producten die als biologisch zijn geëtiketteerd.

Uit de studie van de EFSA blijkt dat de aanwezigheid van residuen van bestrijdingsmiddelen in biologische producten minder waarschijnlijk is dan in vergelijkbare conventionele goederen; de waarschijnlijkheid dat de 21 onderzochte stoffen die niet voor gebruik in de biologische productie zijn toegelaten, voorkomen in producten die als biologisch zijn geëtiketteerd, varieerde van 0,04 tot 3,95 %, tegenover 0,18 tot 17,5 % voor niet-biologische goederen. In de studie wordt ook gewezen op de noodzaak om systematisch onderzoek in te stellen naar het mogelijke actieve gebruik van stoffen die niet voor gebruik in de biologische productie zijn toegelaten, en wordt aanbevolen om afhankelijk van de aangetroffen stof aanvullende tests uit te voeren (bv. bodem-, water- of andere analyses).

Het begeleidende werkdocument van de diensten van de Commissie biedt een overzicht van de algemene bevindingen uit de verontreinigingsverslagen over die 21 stoffen.

II. OFFICIËLE ONDERZOEKEN

Artikel 29, lid 1, van de verordening biologische productie bevat de maatregelen die moeten worden genomen indien niet voor gebruik in de biologische productie toegelaten producten of stoffen aanwezig zijn in biologische of omschakelingsproducten. Deze bepaling vereist dat onmiddellijk een officieel onderzoek wordt verricht wanneer een bevoegde autoriteit of, in voorkomend geval, een controleautoriteit of controleorgaan: i) **onderbouwde** informatie heeft ontvangen over de aanwezigheid van producten of stoffen die niet voor gebruik in de biologische productie zijn toegelaten; ii) door een exploitant is ingelicht dat een vermoeden is onderbouwd of niet kon worden weggenomen; of iii) zelf niet-toegelaten producten of stoffen in een biologisch of omschakelingsproduct aantreft.

[6] Overeenkomstig artikel 29, lid 9, van de verordening biologische productie en op basis van het model opgenomen in Uitvoeringsverordening (EU) 2023/1195 van de Commissie van 20 juni 2023 tot vaststelling van voorschriften voor de details en vorm van de door de lidstaten ter beschikking te stellen informatie over de resultaten van officieel onderzoek naar gevallen van verontreiniging met producten of stoffen die niet voor gebruik in de biologische productie zijn toegelaten (PB L 158 van 21.6.2023, blz. 65, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/1195/oj).

[7] "Findings of not authorised substances in food and feed certified as organic", EFSA Supporting publication 2025: EN-9524: https://www.efsa.europa.eu/en/supporting/pub/en-9524.

Hoewel het begrip "onderbouwde informatie" in de lidstaten wellicht verschillend is geïnterpreteerd, vormen de resultaten van laboratoriumtests doorgaans het uitgangspunt voor het starten van officiële onderzoeken.

Technische problemen in verband met analyseresultaten

De interpretatie van de resultaten van laboratoriumtests om de aanwezigheid van residuen te bepalen, is gebaseerd op een uitgebreide reeks juridisch bindende regels die in Verordening (EG) nr. 396/2005 zijn vastgesteld om de veiligheid van diervoeders en levensmiddelen te waarborgen. De EU-pesticidendatabank[8] dient hierbij als referentiebron, samen met de relevante technische richtsnoeren die op EU-niveau beschikbaar zijn[9].

Er zijn multiresidumethoden beschikbaar voor de analyse van residuen van de meeste werkzame stoffen die in bestrijdingsmiddelen worden gebruikt overeenkomstig de definitie van bestrijdingsmiddelenresiduen van Verordening (EG) nr. 396/2005. Veel van de beschikbare methoden hebben een bepaalbaarheidsgrens[10] van 0,001 mg/kg. Bovendien wordt bij gebrek aan een specifiek MRL een standaardwaarde van 0,01 mg/kg gehanteerd, behalve voor bepaalde combinaties van werkzame stoffen en levensmiddelen waarvoor specifieke bepaalbaarheidsgrenzen zijn vastgesteld.

Het is van essentieel belang dat laboratoria de procedures voor analytische kwaliteitscontrole en methodevalidatie voor de analyse van bestrijdingsmiddelenresiduen in levensmiddelen en diervoeders[11] volgen en dat bij de resultaten van laboratoriumtests met betrekking tot bestrijdingsmiddelenresiduen de overeenkomstige meetonzekerheid wordt vermeld.

Voor bepaalde biologische producten die aan een verwerkingsproces zijn onderworpen, zoals drogen of distilleren, kan een verwerkingsfactor worden gebruikt om de laboratoriumresiduresultaten aan te passen. Verwerkingsfactoren zijn specifiek voor het proces, het product en de werkzame stof in kwestie. Sinds oktober 2018 publiceert de EFSA een uitgebreide lijst van verwerkingsfactoren met indicatieve waarden voor veel combinaties van bestrijdingsmiddelen/producten/processen[12]. Er is ook een informatienota beschikbaar over artikel 20 van Verordening (EG) nr. 396/2005 wat de toepassing van verwerkingsfactoren bij verwerkte en samengestelde levensmiddelen en diervoeders betreft[13].

---

[8] EU-pesticidendatabank.

[9] https://webgate.ec.europa.eu/dyna2/pgd/.

[10] LOQ is synoniem voor LOD, waarvan de definitie volgens artikel 3, lid 2, punt f), van de verordening als volgt luidt: "*aantoonbaarheidsgrens (LOD): de gevalideerde laagste concentratie van een residu die in het kader van routinemonitoring op basis van gevalideerde controlemethoden kan worden gekwantificeerd en gerapporteerd;".*

[11] "Analytical quality control and method validation procedures for pesticide residues analysis in Food and Feed" – SANTE 11312/2021 v2026

[12] Europese databank van verwerkingsfactoren voor bestrijdingsmiddelenresiduen in levensmiddelen.

[13] https://food.ec.europa.eu/document/download/071dce96-d916-4615-87fa-148f1491bfc8_en?filename=pesticides_mrl_guidelines_proc_imp_sante-2021-10704.pdf.

Instellen van officiële onderzoeken

Wanneer een bevoegde autoriteit of, in voorkomend geval, een controleautoriteit of -orgaan na afronding van de toepasselijke procedures concludeert dat er onderbouwde informatie bestaat over de aanwezigheid in een biologisch of omschakelingsproduct van stoffen die niet voor gebruik in de biologische productie zijn toegelaten, moet zij onmiddellijk een officieel onderzoek uitvoeren om de bron en de oorzaak van die aanwezigheid vast te stellen.

Zelfs voor stoffen die niet zijn toegelaten voor gebruik in de biologische productie en die van nature kunnen voorkomen, mag niet worden verondersteld dat hun aanwezigheid een natuurlijke oorzaak heeft en moet onderzoek worden gedaan om de mogelijkheid van opzettelijk actief gebruik uit te sluiten. Dezelfde aanpak wordt toegepast op niet in de natuur voorkomende stoffen waarvan de aanwezigheid het gevolg kan zijn van achtergrondverontreiniging, verwaaiing, transport van stoffen over lange afstanden door de lucht, irrigatie, industriële emissies of andere oorzaken. Milieuverontreiniging kan dus niet als bron worden verondersteld; derhalve is een officieel onderzoek vereist. In gevallen waarin uit eerdere onderzoeken is gebleken dat herhaaldelijke identieke verontreinigingen geen verband hielden met een opzettelijk actief gebruik, en indien de exploitant de nodige voorzorgsmaatregelen heeft genomen om een dergelijke verontreiniging te voorkomen, is mogelijk geen aanvullend onderzoek nodig bij toekomstige herhalingen.

III. UITVOERING VAN ARTIKEL 29 VAN DE VERORDENING BIOLOGISCHE PRODUCTIE

Dit hoofdstuk is gebaseerd op de antwoorden van de lidstaten op een vragenlijst waarin informatie is verzameld over de uitvoering van artikel 29 van de verordening biologische productie, alsook op onderdelen van de EFSA-studie.

Termijnen voor het inleiden van officiële onderzoeken

De meeste lidstaten bevestigen dat officiële onderzoeken onmiddellijk worden ingesteld wanneer onderbouwde informatie wordt ontvangen, waarbij de termijnen variëren van "diezelfde dag" tot "binnen zeven dagen", afhankelijk van de relevante omstandigheden, zoals de beschikbaarheid van personeel, de werklast of de volledigheid van de beschikbare informatie.

Enkele lidstaten hebben aangegeven dat zij bij de opening van onderzoeken prioriteit geven aan verse producten, producten met een kortere houdbaarheid en producten die reeds in de handel zijn.

Vaststelling van de bron en de oorzaak van de verontreiniging

De lidstaten geven aan dat de resultaten van de onderzoeken uiteenlopen, maar de meeste schatten dat bij meer dan de helft van alle officiële onderzoeken (variërend van 60 % tot 80 %, afhankelijk van de betrokken stof) de bron en de oorzaak van de verontreiniging wordt geïdentificeerd. Enkele lidstaten melden extreme percentages die ver onder of boven deze bandbreedte liggen.

Enkele lidstaten geven aan dat de oorzaak en de bron van de verontreiniging in het geval van binnenlandse primaire productie doorgaans kunnen worden achterhaald, maar dat het

percentage verder in de toeleveringsketen lager ligt. Zij benadrukken dat voor producten van oorsprong uit derde landen overwaaiing vaak als oorzaak van de verontreiniging wordt opgegeven.

Duur van het officiële onderzoek

De duur van officiële onderzoeken varieert aanzienlijk. Meer dan de helft van de lidstaten antwoordt dat de gemiddelde duur van een officieel onderzoek varieert van twintig tot dertig dagen, terwijl andere lidstaten een gemiddelde duur melden van veertig tot negentig dagen. Slechts één lidstaat geeft aan dat onderzoeken gemiddeld twee tot vijf dagen in beslag nemen. In artikel 29, lid 1, punt a), van de verordening biologische productie is bepaald dat bij het bepalen van de tijd die nodig is om het onderzoek af te ronden rekening moet worden gehouden met de houdbaarheid van het product.

De volgende factoren worden door de lidstaten genoemd als redenen waarom er meer tijd nodig was om officiële onderzoeken af te ronden: i) de noodzaak van aanvullende bemonstering; ii) onvolledige rapportering; iii) de complexiteit van de toeleveringsketen (type en aantal betrokken exploitanten); iv) de noodzaak van samenwerking tussen verschillende autoriteiten; en v) andere redenen.

Status van de producten tijdens een officieel onderzoek

In hun antwoorden hebben de lidstaten aangegeven dat het overeenkomstig artikel 29, lid 1, punt b), van de verordening biologische productie in afwachting van de resultaten van het onderzoek normaliter verboden is de betrokken producten als biologische of omschakelingsproducten in de handel te brengen. Enkele lidstaten antwoorden dat het bij verse biologische of omschakelingsproducten met een beperkte houdbaarheidsduur lastig kan zijn om die bepaling toe te passen.

Een aantal lidstaten geeft ook aan dat de bevoegde autoriteit, de controleautoriteit of het controleorgaan in het geval van stoffen die niet voor gebruik in de biologische productie zijn toegelaten waarvan het gehalte ver onder het vastgestelde MRL voor pesticiden ligt, of in het geval van stoffen die van nature kunnen voorkomen, zou kunnen overwegen het in de handel brengen van de betrokken producten als biologische producten niet voorlopig te verbieden. Deze benaderingen verdienen wellicht nader onderzoek.

Na afronding van het onderzoek

De lidstaten hebben verschillende systemen gecreëerd die zijn aangepast aan hun eigen administratieve en controlestructuren om andere controleorganen en bevoegde autoriteiten, alsook marktdeelnemers verderop in de toeleveringsketen, na afloop van het onderzoek in kennis te stellen van hun besluit.

Mogelijkheid voor de betrokken exploitanten om opmerkingen te maken

Alle lidstaten hebben bevestigd dat exploitanten systematisch in de gelegenheid worden gesteld opmerkingen te maken over de resultaten van officiële onderzoeken en in kennis worden gesteld van de termijnen voor het aanvragen van een advies van een tweede deskundige overeenkomstig artikel 35 van Verordening (EU) 2017/625.

Bijhouden van registers

Alle lidstaten hebben geantwoord dat hun bevoegde autoriteiten of, in voorkomend geval, hun controleautoriteiten of controleorganen overeenkomstig artikel 29, lid 3, van Verordening (EU) 2018/848 een register bijhouden van de uitgevoerde officiële onderzoeken.

Corrigerende maatregelen om verontreiniging in de toekomst te voorkomen

De lidstaten hebben op basis van jaarlijkse follow-upinspecties aangegeven dat exploitanten in meer dan 90 % van de gevallen corrigerende maatregelen hebben genomen om toekomstige verontreiniging te voorkomen. Wanneer er geen corrigerende maatregelen zijn genomen, wordt de certificering volgens de lidstaten in kritieke gevallen van niet-naleving door de controleautoriteiten of controleorganen geschorst of ingetrokken overeenkomstig de uniforme regelingen van bijlage I bij Uitvoeringsverordening (EU) 2021/279 van de Commissie[14].

Nationale voorschriften op grond van artikel 29, leden 5 en 7

Op grond van artikel 29, lid 5, van de verordening biologische productie kunnen lidstaten die krachtens Verordening (EG) nr. 834/2007 van de Raad[15] niveaus vaststellen voor stoffen die niet voor gebruik in de biologische productie zijn toegelaten waarboven producten niet als biologisch in de handel mogen worden gebracht, die voorschriften blijven toepassen zolang zij het in de handel brengen van producten uit andere lidstaten die overeenkomstig de verordening biologische productie zijn geproduceerd niet belemmeren.

Vier lidstaten (België, Italië, Roemenië en Slovenië) hebben gemeld dat zij dergelijke nationale niveaus hebben gehandhaafd en hebben bevestigd dat zij deze niet toepassen op biologische of omschakelingsproducten uit andere lidstaten. Zij bevestigen ook dat in alle gevallen systematisch onderzoeken worden ingesteld.

- België (alleen Wallonië) heeft meegedeeld dat het een grenswaarde van 1,5 keer de bestaande aantoonbaarheidsgrens van Verordening (EG) nr. 396/2005 toepast op producten die uitsluitend in Wallonië worden geproduceerd of verwerkt of uit derde landen worden ingevoerd. Er wordt altijd een officieel onderzoek ingesteld wanneer er stoffen worden aangetroffen die niet zijn toegelaten voor gebruik in de biologische productie en er sprake is van declassificering (d.w.z. geen toelating om het product als biologisch in de handel te brengen) wanneer de aangetroffen hoeveelheden boven de nationale grenswaarde liggen.

- Italië heeft meegedeeld dat het een algemene grenswaarde van 0,01 mg/kg toepast voor stoffen die niet voor gebruik in de biologische productie zijn toegelaten (behalve voor fosfonzuur, waarvoor tijdelijk een hogere drempelwaarde is toegestaan). Producten die

[14] Uitvoeringsverordening (EU) 2021/279 van de Commissie van 22 februari 2021 tot vaststelling van bepalingen ter uitvoering van Verordening (EU) 2018/848 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft controles en andere maatregelen ter waarborging van de traceerbaarheid en naleving in de biologische productie en de etikettering van biologische producten (PB L 62 van 23.2.2021, blz. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/279/oj).

[15] Verordening (EG) nr. 834/2007 van de Raad van 28 juni 2007 inzake de biologische productie en de etikettering van biologische producten en tot intrekking van Verordening (EEG) nr. 2092/91 (PB L 189 van 20.7.2007, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2007/834/oj).

deze grenswaarde overschrijden, kunnen niet als biologisch in de handel worden gebracht, ongeacht of de verontreiniging opzettelijk was.

- Roemenië heeft meegedeeld dat het een nationale grenswaarde van 0,01 mg/kg toepast voor stoffen die niet voor gebruik in de biologische productie zijn toegelaten. Alle positieve monsters worden onderzocht.

- Slovenië heeft aangegeven de LOQ van de analysemethode te gebruiken, daarbij echter rekening houdend met de meetonzekerheid. Wanneer deze nationale grenswaarde wordt overschreden, wordt er een officieel onderzoek ingesteld. Indien de verontreiniging opzettelijk was, wordt het certificaat voor alle producten van de exploitant ingetrokken. Indien de verontreiniging niet opzettelijk was of de aanwezigheid van dergelijke stoffen onbedoeld was, moet de exploitant passende preventieve en voorzorgsmaatregelen nemen om herhaalde verontreiniging in de toekomst te voorkomen.

Daarnaast biedt artikel 29, lid 7, van de verordening biologische productie de lidstaten de mogelijkheid om op hun grondgebied passende maatregelen te nemen om de onbedoelde aanwezigheid van stoffen die niet voor gebruik in de biologische productie zijn toegelaten in biologische of omschakelingsproducten te vermijden. Zij mogen dit doen mits die maatregelen het in de handel brengen van producten die conform de verordening biologische productie in andere lidstaten zijn geproduceerd, niet belemmeren en zij de Commissie en de andere lidstaten ervan in kennis stellen dat zij gebruikmaken van artikel 29, lid 7. De vier bovengenoemde lidstaten hebben de Commissie ervan in kennis gesteld dat zij dergelijke maatregelen op hun grondgebied hebben genomen.

IV. SAMENVATTING VAN DE RESULTATEN VAN OFFICIËLE ONDERZOEKEN EN BESTE PRAKTIJKEN

Officiële verslagen over gevallen van verontreiniging

Overeenkomstig artikel 29, lid 9, van de verordening biologische productie moeten de lidstaten de Commissie uiterlijk op 31 maart van elk jaar verslag doen van de resultaten van officiële onderzoeken naar in het voorgaande jaar ontdekte gevallen van verontreiniging met niet-toegelaten producten of stoffen.

27 lidstaten verstrekten informatie over 2022 en 2023 en 25 over 2024. De Commissie heeft haar analyse van deze verontreinigingsverslagen toegespitst op dezelfde 21 stoffen die in de in afdeling I genoemde studie van de EFSA zijn onderzocht. Het werkdocument van de diensten van de Commissie bij dit verslag bevat een overzichtstabel en afzonderlijke tabellen voor elk van deze 21 stoffen, met vermelding van: i) de categorieën producten waarin het niet voor gebruik in de biologische productie toegelaten product of de niet voor gebruik in de biologische productie toegelaten stof het vaakst werd aangetroffen; ii) het desbetreffende stadium in de toeleveringsketen; iii) de geïdentificeerde bron en oorzaak van de verontreiniging; en iv) de maatregelen die zijn genomen met betrekking tot het in de handel brengen van de onderzochte producten.

Wat betreft het stadium van de toeleveringsketen waarin de stoffen werden aangetroffen, luiden de gemiddelde resultaten voor alle stoffen als volgt: 66,2 % van de stoffen werd aangetroffen bij de productie, 10,2 % bij de bereiding, 9,5 % bij de opslag, 5,9 % bij de distributie, 3,3 % bij de invoer, 2,5 % bij het in de handel brengen (bv. detailhandel) en 0,1 % bij de uitvoer[16].

Wat de oorzaken van de verontreiniging betreft, bleek overwaaiing bij het sproeien de belangrijkste oorzaak; deze maakte gemiddeld 24,1 % van de gevallen uit. In 16,7 % van de gevallen had de exploitant niet de in artikel 28, lid 1, van de verordening biologische productie bedoelde voorzorgsmaatregelen genomen, in 15,9 % van de gevallen gebruikte de exploitant producten of stoffen die niet in de biologische productie zijn toegelaten, en in 10,6 % van de gevallen had de verontreiniging zich in een eerder stadium van de toeleveringsketen voorgedaan. In 1,6 % van de gevallen werd vermenging van biologische of omschakelingsproducten met niet-biologische producten als oorzaak vastgesteld en in 0,6 % was de oorzaak een gebrek aan traceerbaarheid. Ten slotte werden in 14,8 % van de gevallen andere bronnen en oorzaken vastgesteld; bij 14,9 % konden de bron en oorzaak van de verontreiniging niet worden geïdentificeerd.

Ondanks aanzienlijke verschillen tussen de stoffen moet worden gewezen op een aantal gemeenschappelijke patronen met betrekking tot de bron en de oorzaak van de verontreiniging. In bijna alle gevallen waarin uit onderzoek bleek dat de verontreiniging te wijten was aan het actieve gebruik van de stof door de exploitant of aan het ontbreken van voorzorgsmaatregelen, mocht het product niet als biologisch in de handel worden gebracht, zoals bepaald in artikel 29, lid 2, van de verordening biologische productie. In de overige gevallen was de situatie gevarieerder.

Beste praktijken

Overeenkomstig artikel 29, lid 6, van de verordening biologische productie hebben de meeste lidstaten feedback gegeven over de beste praktijken. Een belangrijke beste praktijk blijft exploitanten wijzen op het belang van de strikte toepassing van voorzorgsmaatregelen, waaronder: i) het scheiden van biologische en niet-biologische producten, zowel in de productie- als in de verwerkingsfase; ii) het gebruik van adequate bufferzones en tussenteelt; en iii) ervoor zorg te dragen dat verontreiniging wordt voorkomen door machines te reinigen en biologische, omschakelings- en niet-biologische producten van elkaar te scheiden. Een passende risicobeoordeling, gebaseerd op de kenmerken van de producten en de productiemethoden en op informatie over de eerdere prestaties van exploitanten, is ook nodig om de beste bemonsteringsaanpak vast te stellen (aantal producten, aantal exploitanten, productiestadium enz.).

De lidstaten benadrukken dat het belangrijk is de uitvoering van voorzorgsmaatregelen en kwaliteitscontroles (door de exploitanten zelf) te vergemakkelijken; ook wijzen zij op de rol van actieplannen bij het corrigeren en voorkomen van herhaaldelijke gevallen van niet-naleving.

Sommige lidstaten benadrukken dat exploitanten moeten worden bijgestaan door voorlichtingsdocumenten te ontwikkelen en door permanente opleiding voor de belanghebbenden in de toeleveringsketen aan te bieden, met inbegrip van opleidingen voor

[16] Zie bladzijde 49 van bijgaand werkdocument van de diensten van de Commissie.

controleorganen. Ook kan gebruik worden gemaakt van onderzoeksprojecten en enquêtes om geharmoniseerde benaderingen tussen bevoegde autoriteiten en, in voorkomend geval, controleautoriteiten en controleorganen te bevorderen.

De lidstaten maken ook gebruik van enquêtes om verschillen in de aanpak door controleorganen vast te stellen, wat suggesties voor verbeteringen kan opleveren. In het algemeen wordt vereenvoudiging van de communicatie op alle niveaus aangemerkt als een belangrijke stap om ervoor te zorgen dat problemen binnen het controlesysteem voor biologische producten snel worden opgespoord, aangepakt en als leerervaring worden benut.

V. CONCLUSIES

Biologische en omschakelingsproducten worden onderworpen aan uitgebreide controles en certificeringsprocedures om na te gaan of zij voldoen aan de verordening biologische productie en de bijbehorende secundaire wetgeving. Het controlesysteem voor biologische producten heeft zijn betrouwbaarheid bewezen en is een van de bepalende factoren voor het succes van de biologische sector in de EU, waar burgers verwachten dat biologische producten geen sporen bevatten van stoffen die niet voor gebruik in de biologische productie zijn toegelaten.

De verordening biologische productie bevat regels voor de behandeling van gevallen waarin onderbouwde informatie (doorgaans het resultaat van laboratoriumtests) wijst op de aanwezigheid van stoffen die niet voor gebruik in de biologische productie zijn toegelaten. In dergelijke gevallen moet onmiddellijk een officieel onderzoek worden geopend om de bron en de oorzaak van de aanwezigheid van de niet-toegelaten stof vast te stellen, teneinde de integriteit van de producten te waarborgen. De nationale bevoegde autoriteiten of, in voorkomend geval, de controleautoriteiten en controleorganen, volgen hierbij de geharmoniseerde methodologie die is vastgesteld in artikel 2 van Uitvoeringsverordening (EU) 2021/279 van de Commissie.

In de EFSA-studie werd met betrekking tot de 21 geanalyseerde bestrijdingsmiddelen melding gemaakt van een grote verscheidenheid aan mogelijke bronnen en oorzaken van de aanwezigheid van stoffen die niet zijn toegelaten voor gebruik in de biologische productie, maar werd ook benadrukt dat het zonder deugdelijk onderzoek niet mogelijk is opzettelijk gebruik of het nalaten van noodzakelijke preventieve maatregelen uit te sluiten. Uit de studie bleek ook dat de aanwezigheid van residuen in biologische producten veel minder waarschijnlijk is dan in vergelijkbare conventionele producten. Deze bevindingen bevestigen de hoge mate van betrouwbaarheid die het controlesysteem van de EU voor biologische producten biedt, evenals de noodzaak om strikte controle- en bemonsteringsprotocollen te blijven gebruiken en het belang van systematische officiële onderzoeken.

In dit verslag wordt erkend dat bevoegde autoriteiten en, in voorkomend geval, controleautoriteiten en controleorganen met een aantal operationele uitdagingen worden geconfronteerd bij het bepalen van de bron en oorzaak van verontreiniging, met name wanneer deze zich verderop in de toeleveringsketen voordoet, waar het aantal onbruikbare onderzoeken een punt van zorg blijft. Ook wordt daarin bevestigd dat de voorschriften inzake de systematische uitvoering van officiële onderzoeken in geval van aantoonbare niet-naleving noodzakelijk zijn om de integriteit van biologische producten te waarborgen.

Sommige exploitanten hebben zich kritisch uitgelaten over de tijd die het duurt om onderzoeken te starten en af te ronden, over de complexiteit van deze procedures, de uiteenlopende benaderingen van nationale bevoegde autoriteiten, controleautoriteiten en controleorganen en de extra kosten, alsook over de mogelijke effecten op toeleveringsketens.

De Commissie is bereid een meer geharmoniseerde uitvoering van artikel 29 te bevorderen door actief samen te werken met de bevoegde autoriteiten en, in voorkomend geval, controleautoriteiten en controleorganen door middel van specifieke workshops om ervaringen en beste praktijken uit te wisselen en zo de lasten voor exploitanten in de toeleveringsketen van biologische producten te verminderen.

Desalniettemin toont dit verslag aan dat officiële onderzoeken over het algemeen snel worden ingeleid en vaak binnen een redelijke termijn worden afgerond. Evenzo lijken de maatregelen ter voorkoming van het ten onrechte als biologisch in de handel brengen van de onderzochte producten naar tevredenheid te werken, hoewel zich bij verse producten met een korte houdbaarheidsduur nog steeds uitdagingen voordoen.

Concluderend is de Commissie van mening dat het huidige systeem redelijk goed werkt en in dit vroege stadium van de uitvoering geen aanpassingen nodig zijn. Uitgaande van de leercurve van de verschillende actoren verwacht de Commissie verdere verbeteringen in de werking van het systeem. Zij is bereid dit proces te ondersteunen door verder overleg en de uitwisseling van ervaringen tussen alle belanghebbenden te bevorderen.